

كەسپىي خەنزۇ تىلى ئۆگەنىشكە دائىر كىتابلار

专业双语丛书

بوغالتىرلىق كەسپىي خەنزۇ تىلى

会计实用汉语

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

كەسپىي خەنزۇ تىلى ئۆگىنىشكە دائىر كىتابلار

专业 双 语 丛 书

بوغالتىرلىق كەسپىي خەنزۇ تىلى
会计实用汉语

تۈزگۈچى: ئىسكەندەر

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

会计实用汉语: 维吾尔文/斯坎达尔编. —乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2007.7

(专业双语丛书)

ISBN 978-7-228-11107-7

I. 会… II. ①斯… ②刘… III. 会计—汉语 IV. H19 F23

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第 117301 号

编 者	斯坎达尔
责任编辑	买买提·吾买尔
责任校对	古丽夏尔·尼格买提, 贺琛琛
封面设计	米尔扎提·阿布都拉·塔吉
出版发行	新疆人民出版社
地 址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
电 话	0991-2827472
邮 编	830001
经 销	新疆维吾尔自治区新华书店
印 刷	新疆蓝天铁路印务有限公司
开 本	880×1230 毫米 1/32
印 张	4.875
版 次	2007 年 7 月第 1 版
印 次	2007 年 7 月第 1 次印刷
印 数	1—5000 册
定 价	9.00 元

كىرىش سۆز

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزا ياشلىرىنىڭ ۋە ھەر ساھە، ھەر كەسىپلەردە ئىشلەۋاتقان تېخنىكا ھەۋەسكارلىرىنىڭ ئۆز كەسپىگە ئائىت خەنزۇچە ماتېرىياللاردىن پايدىلىنىش ئىقتىدارىنى تېز ئۆس-تۈرۈشىگە ياردەم بېرىش ئۈچۈن، «كەسپىي خەنزۇ تىلى ئۆگىنىشكە دائىر كىتابلار» نى تۈزدۈرۈپ نەشر قىلدۇق.

بۇ كىتابلارنىڭ ھەر بىرى 25 تىن 30 غىچە دەرىجىدىن تۈزۈلگەن بولۇپ، ھەر بىر دەرس تېكىست، خام سۆز، تاپشۇرۇق ۋە مەشىق قا-تارلىق مەزمۇنلاردىن تەركىب تاپتى، بەزى كىتابلاردا ئايرىم دەرس-لەرنىڭ ئاخىرىغا «ساۋات» دېگەن ماۋزۇدا شۇ دەرسنىڭ مەزمۇنىغا يانداش كەلگەن ئاددىي ساۋاتلار، قىزىقارلىق ئىشلار قوشۇمچە قى-لىندى. بۇ بىر يۈرۈش كىتاب ھەرقايسى كەسىپلەرگە ئائىت خەن-زۇچە ماتېرىياللاردىن پايدىلىنىش، كەسپىي مەزمۇنى مول تېكىست-لەرنى تاللاش، كەسپىي ئاتالغۇلارنى گەۋدىلەندۈرۈش ئاساسىدا تۈ-زۈلدى.

بىز بۇ بىر يۈرۈش كىتابنىڭ جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى قاتلاملى-رىدىكى ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ ئۆزى قىزىقىدىغان كەسپ-كە ئائىت خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشىگە ئاز - تولا ياردەم بېرەلىشىگە تىلەكداشمىز.

目 录

مۇندەرىجە

第一课	什么是会计	1
	بىرىنچى دەرس بوغالتىرلىق دېگەن نېمە	
第二课	会计的基本职能	6
	ئىككىنچى دەرس بوغالتىرنىڭ ئاساسلىق فۇنكسىيىسى	
第三课	会计的对象	12
	ئۈچىنچى دەرس بوغالتىرلىق ئوبيېكتى	
第四课	会计核算的基本前提	17
	تۆتىنچى دەرس بوغالتىرلىق ھېساباتىدىكى ئاساسىي ئالدىنقى شەرت	
第五课	会计核算的一般原则	23
	بەشىنچى دەرس بوغالتىرلىق ھېسابلاشنىڭ ئادەتتىكى پرىنسىپلىرى	
第六课	会计核算的方法	28
	ئالتىنچى دەرس بوغالتىرلىق ھېسابلاشنىڭ ئۇسۇلى	
第七课	会计要素	34
	يەتتىنچى دەرس بوغالتىرلىق ئامىلى	
第八课	会计恒等式	40
	سەككىزىنچى دەرس بوغالتىرلىق تەڭلىمە	

第九课	经济业务及其对会计恒等式的影响	45
	توققۇزىنچى دەرس ئىقتىسادىي مۇئامىلىنىڭ بوغالتىرلىق فورمۇلىسىغا بولغان تەسىرى	
第十课	会计科目	50
	ئونىنچى دەرس بوغالتىرلىق تۈرلىرى	
第十一课	账 户	56
	ئون بىرىنچى دەرس ھېسابات	
第十二课	复式记账原理	62
	ئون ئىككىنچى دەرس قوش شەكىللىك ھېساب خاتىرىلەش پرىنسىپى	
第十三课	借贷记账法	68
	ئون ئۈچىنچى دەرس دېبىت - كرىدېت ھېساباتى	
第十四课	对应账户与会计分录	74
	ئون تۆتىنچى دەرس ماس ھېساب ۋە بوغالتىرلىق ئىنتېرېيسى	
第十五课	过账和试算平衡	79
	ئون بەشىنچى دەرس ھېساب يۆتكەش ۋە تەخمىنىي ھېسابلاپ بالانسلاشتۇرۇش	
第十六课	会计凭证	84
	ئون ئالتىنچى دەرس بوغالتىرىيە دوکۇمېنتلىرى	
第十七课	原始凭证	89
	ئون يەتتىنچى دەرس ئەسلىدىكى دوکۇمېنت	
第十八课	记账凭证	95
	ئون سەككىزىنچى دەرس ھېسابقا خاتىرىلەش دوکۇمېنتى	
第十九课	账簿	101
	ئون توققۇزىنچى دەرس ھېساب دەپتىرى	
第二十课	总分类账与明细分类账的平行登记	107

	يىگىرمىنچى دەرس ئومۇمىي ھېسابات بىلەن ئىنچىكە ھېسابات تۈرىنى پاراللېل خاتىرىلەش	
第二十一课	账簿记录错误的更正	112
	يىگىرمە بىرىنچى دەرس ھېسابات خاتىرىسىدىكى خاتالىقنى تۈزەش	
第二十二课	会计核算组织程序	118
	يىگىرمە ئىككىنچى دەرس بوغالتىرلىق ھېسابات تەشكىللەش تەرتىپى	
第二十三课	财务报表	123
	يىگىرمە ئۈچىنچى دەرس مالىيە مەلۇمات جەدۋىلى	
第二十四课	购进业务的主要账户	129
	يىگىرمە تۆتىنچى دەرس سېتىۋېلىش كەسپىنىڭ ئاساسلىق ھېساباتى	
第二十五课	生产业务的主要账户	135
	يىگىرمە بەشىنچى دەرس ئىشلەپچىقىرىش كەسپىنىڭ ئاساسلىق ھېساباتى	
第二十六课	销售业务的主要账户	140
	يىگىرمە ئالتىنچى دەرس سېتىش كەسپىنىڭ ئاساسلىق ھېساباتى	

第一课 什么是会计

بررسی دهرس بوغالتیرلق دیگهن نیمه

会计是一种经济管理活动，是经济管理的重要组成部分。作为一种经济管理活动，会计与社会生产的发展有着不可分割的联系。会计的产生与发展离不开人们对生产活动进行管理的客观需要。

社会物质财富的生产是人类社会得以存在和发展的基础，人们在进行生产活动时，一方面要创造物质财富，要有一定的所得；另一方面要投入和耗费一定的财产物资及劳动，即要有一定的耗费。不论在何种社会状态下，人们进行生产活动时总要力求以最少的劳动耗费来取得最大的劳动成果，提高经济效益。为达此目的，人们在社会生产中除了不断采用新技术、新工艺，还必须加强经营管理，对劳动耗费和劳动成果进行记录和计算、分析和比较，借以掌握生产活动的过程和结果，促使人们的生产活动按照预期的目标进行。会计的记录和计算是数字与文字的结合，它计量经济过程中占用的财产物资及劳动耗费，通过价值量的变化来描述经济过程，评价经济上的得失。

会计作为经济管理的重要组成部分，是适应社会生产的发展和管理需要而不断发展和完善的。在社会生产中，会计一方面对生产过程中人力、物力的消耗量及劳动产品的数量进行记录、计算；另一方面则要对生产过程中的耗费和劳动

成果进行分析、控制和审核，以促使人们节约劳动耗费，提高经济效益。正是因为在社会生产中人们很早就注意到提高经济效益的重要性，‘客观上就需要有一种经济数据的记录、计算、分析、控制、审核为中心的经济管理工作。会计就是在这种需要的基础上应运而生，并发展成为一种对生产经营活动进行核算与监督的以价值管理为主要特征的经济管理活动。

综上所述，我们可对会计作如下界定：会计是以货币为主要计量单位，并利用专门的方法和程序，对企业和行政、事业单位的经济活动进行完整的、连续的、系统的反映和监督，旨在提供经济信息和提高经济效益的一项管理活动，是经济管理的重要组成部分。

生词

خام سۆزلەر

1. 会计	kuàijì	بوغالتىرلىق، بوغالتىر
2. 物质财富	wùzhì cáifù	ماددىي بايلىق
3. 创造	chuàngzào	ياراتماق
4. 所得	suǒdé	تاپاۋەت، ئېرىشىش
5. 财产物资	cáichǎn wùzī	مال - مۈلۈك، ماددىي ەشيا
6. 劳动成果	láodòng chéngguǒ	ئەمگەك نەتىجىسى، ئەمگەك مېۋىسى
7. 经济效益	jīngjì xiàoyì	ئىقتىسادىي ئۈنۈم
8. 占用	zhānyòng	ئىگىلىمەك، ئىشلەتمەك
9. 劳动产品	láodòng chǎnpǐn	ئەمگەك مەھسۇلاتى
10. 价值量	jiàzhí liàng	قىممەت مىقدارى
11. 得失	déshī	پايدا - زىيان
12. 计量	jìliáng	ئۆلچەمەك، ھېسابلىماق

13. 完善	wánshàn	مۇكەممەل
14. 节约	jiēyuē	تېجىمەك، ئىقتىساد قىلماق
15. 经济数据	jīngjī shùjù	ئىقتىسادىي سانلىق ئاساسلار
16. 核算	hésuàn	ھېسابات، ھېسابات قىلماق
17. 监督	jiāndū	نازارەت قىلماق، نازارەت قىلىش
18. 货币	huòbì	پۇل
19. 计量单位	jìliáng dānwèi	ئۆلچەم بىرلىكى
20. 事业单位	shìyè dānwèi	كەسپىي ئورۇن
21. 提供	dīgòng	تەمىنلىمەك، تەمىنلەش
22. 经济信息	jīngjī xìnxi	ئىقتىسادىي ئۇچۇر
23. 单式簿记法	dānshìbù jìfǎ	تاق شەكىللىك دەپتەرگە خاتىرىلەش ئۇسۇلى
24. 直观绘图记事	zhíguān huìtú jìshì	كۆرسەتمىلىك سىزىق ئارقىلىق خاتىرىلەش
25. 刻符记事	kèfú jìshì	بەلگە قويۇش ئارقىلىق خاتىرىلەش
26. 抽象绘图记事	chōuxiàng huìtú jìshì	ئابستراكت سىزىق ئارقىلىق خاتىرىلەش
27. 印度	yìndù	ھىندىستان
28. 希腊	xīlà	گرېتسىيە (يۇنان)
29. 巴比伦	bābīlún	بابىلۇن، بابىل
30. 埃及	āijí	مىسىر

练习

مەشىق

一、读译下列词组

经济管理	不可分割	物质财富	劳动成果
计量单位	劳动产品	提供经济信息	比较得失

كەسپىي خەنزۇ تىلى ئۆگەنىشكە دائىر كىتابلار بىر بۇغالتىرلىق كەسپىي خەنزۇ تىلى

قىممەت باشقۇرۇش
ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش
مال - مۈلۈك ماددىي ئەشيا
يېڭى تېخنىكا قوللىنىش
پايدا - زىياننى باھالاش
تەركىبىي قىسمى
جەرياننى بايان قىلىش
ئەمگەك سەرپىياتى

二、比较下列各组字并组词

营() 单() 程() 数()
管() 监() 分() 预()
效() 方() 节() 比()

三、填空

بوش ئورۇنلارنى تولدۇرۇڭ

1. 会计是一种_____，是_____的重要组成部分。
2. 会计的产生与发展离不开人们对_____进行管理的客观需要。
3. 会计作为经济管理的重要组成部分是适应社会生产的_____和_____而不断发展和完善的。
4. 会计要对_____的耗费和劳动成果进行_____，控制和_____审核，以促使人们节约_____，高经济效益。

四、读译下列句子

تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى ئوقۇپ تەرجىمە قىلىڭ

1. 社会物质财富的生产是人们得以生存和发展的基础。
2. 会计作为经济管理的重要组成部分，是适应社会生产的发展和管理而不断发展和完善的。
3. 会计的产生与发展离不开人们对生产活动进行管理的客观需要。

4. بوغالتىرلىق بىلەن ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىشنىڭ تەرەققىياتى ئايرىۋەتكىلى بولمايدىغان مۇناسىۋەتكە ئىگە.
5. بوغالتىرلىق پۇلنى ئاساسلىق ئۆلچەم بىرلىكى قىلىپ، كارخانا، مەمۇرىي ۋە كەسپىي ئورۇنلارنىڭ ئىقتىسادىي پائالىيەتلىرىنى مۇكەممەل ۋە ئۈزلۈكسىز، سىستېمىلىق ئەكس ئەتتۈرىدۇ ۋە نازارەت قىلىدۇ.
6. بوغالتىرلىق بىر خىل ئىگىلىك باشقۇرۇش پائالىيىتى بولۇپ، ئىگىلىك باشقۇرۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى.

五、回答下列问题

تۆۋەندىكى سوئاللارغا جاۋاب بېرىڭ

1. 什么叫会计？
2. 对会计的界定是什么？

六、阅读短文

تۆۋەندىكى پارچىنى ئوقۇڭ

会计的起源

会计的历史起点可追溯到人类的史前时期。在中国、巴比伦、埃及、印度、希腊，以及在上世界上其他古老国度里，会计的演进都曾经历了这样一个时代——原始计量、记录时代。会计史学研究者认为，这个时代是人类会计发展的历史起点，在会计史中将其列入会计的起源阶段。

根据考古发现，人类最早的会计思想与会计行为起始于旧石器时代的中晚期，距今约 2 ~ 10 万年，从计量、记录方法应用方面讲，原始计量、记录时代又经历了三个具体阶段，即：

- (1) 简单刻记与直观绘图记事阶段(旧石器时代中晚期)；
- (2) 刻符记事与抽象绘图记事阶段(中石器时代到新石器时代)；
- (3) 原始社会末期原始计量、记录方法变革，经济“书契”计量、记录方法产生阶段。原始计量、记录方法通过这三个阶段的演进为人类进入文明时代后单式簿记法的产生奠定了基础。

第二课 会计的基本职能

ئىككىنچى دىمىر بۇغالتىرنىڭ ئاساسلىق فۇنكسىيىسى

所谓会计的职能，就是指会计在经济管理中所具有的功能，会计的职能可以有很多，但其基本职能应当概括为两个：反映和监督。

一、会计的反映职能

会计的反映职能是指会计通过确认、计量、记录、报告，从数量上反映企业和行政事业单位已经发生或完成的经济活动，为经营管理提供经济信息的功能。其特点是：

(一)会计主要是利用货币计量，综合反映各单位(企业和行政事业单位)的经济活动情况，为经济管理提供可靠的会计信息。从数量方面反映经济活动。会计主要利用货币计量，从数量方面综合反映各单位的经济活动情况，是现代会计的一个重要特点。

(二)会计反映不仅是记录已发生的经济业务，还应面向未来，为各单位的经营决策和管理控制提供依据。会计不仅如实地提供发生的经济业务的情况，还要预测企业的未来，对企业的发展提供一些具有前瞻性的会计信息。

(三)会计反映应具有完整性、连续性和系统性。所谓完整性，是指凡属会计反映的内容都必须加以记录，不能遗

漏。

(四) 会计反映会随着物质条件的改善而进一步演化，逐步改变其表现方式。随着电子计算机引入会计领域，会计的传统工艺同现代电子技术相结合，会计反映的方式从手工簿记系统逐步发展为电子数据处理系统。

二、会计的监督职能

会计监督职能，是指会计具有按照一定目的和要求，利用会计反映所提供的经济信息，对企业和行政事业单位的经济活动进行控制，使之达到预期目标的功能。其特点是：

(一) 会计监督主要是利用反映职能提供的各种价值指标进行的货币监督。前已叙及，会计反映主要是通过货币计量，提供一系列综合反映企业经济活动的价值指标，如资产、负债、所有者权益、收入、成本费用、利润等指标。会计监督就是依据这些价值指标进行的。

(二) 会计监督是在会计反映各项经济活动的同时进行的，包括事前、事中和事后监督。

生词

خام سۆزلەر

1. 职能 zhínéng
2. 确认 quèrèn
3. 综合 zōnghé
4. 可靠 kě'ào
5. 实物量度 shíwùliángdù
6. 货币量度 huòbìliángdù

- فۇنكسىيە، فۇنكسىيىسى
 بېكىتمەك، بېكىتىش
 ئۈنۋەر سال، ئومۇملاشتۇرماق
 ئىشەنچلىك
 ناتۇرال ئۆلچەم، ئەمەلىي بۇيۇم
 ئۆلچىمى
 پۇل ئۆلچىمى

كەسپىي خەنزۇ تىلى ئۆگەنىشكە دائىر كىتابلار — بوغالتىرلىق كەسپىي خەنزۇ تىلى

7. 经济业务	jīngjī yèwù	ئىقتىسادىي مۇئامىلە
8. 经营决策	jīngyíng juécè	تىجارەت تەدبىرى، تىجارەت تەدبىرى بەلگىلەش
9. 管理控制	guǎnlǐ kòngzhì	باشقۇرۇش، كونترول قىلىش، باشقۇرۇش كونترول قىلماق
10. 预测	yùcè	ئالدىن مۆلچەرلىمەك
11. 信息反馈	xìnxī fǎnkuì	ئۇچۇرنى ئىنكاس قىلماق، ئۇچۇرنى ئىنكاس قىلىش
12. 时间顺序	shíjiān shùnxù	ۋاقىت تەرتىپى
13. 手工簿记	shǒugōngbùjì	قول ئارقىلىق دەپتىرگە خاتىرىلەش
14. 数据处理	shùjù chǔlǐ	سانلىق ئاساسلارنى بىر تەرەپ قىلماق
15. 价值指标	jiàzhí zhǐbiāo	قىممەت كۆرسەتكۈچى
16. 负债	fùzhài	قەرزدارلىق، قەرز
17. 所有者权益	suǒyǒuzhě quán yì	ئىگىدارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتى
18. 收入	shōurù	كىرىم
19. 成本费用	chéngběn fèiyòng	تەنھەرخ خىراجىتى
20. 利润	lìrùn	پايدا
21. 可行性	kěxíngxìng	ئىشەنچلىكلىكى
22. 合理性	hélixìng	مۇۋاپىقلىقى
23. 合法性	héfǎxìng	قانۇنلۇقلىقى
24. 有效性	yǒuxiàoxìng	ئۈنۈملۈكلىكى
25. 准绳	zhǔnshéng	ئاساس قىلماق، ئۆلچەم قىلماق
26. 会计反映	huìjì fǎnyǐng	بوغالتىرلىق ئەكس ئەتتۈرۈش
27. 会计监督	huìjì jiāndū	بوغالتىرلىق نازارەت قىلىش
28. 会计资料	huìjì zīliào	بوغالتىرلىق ماتېرىياللىرى
29. 会计信息	huìjì xīnxī	بوغالتىرلىق ئۇچۇرى

练习

مەشىق

一、读译下列词组 تۆۋەندىكى سۆز بىرىكمىسىنى ئوقۇپ تەرجىمە قىلىڭ

会计信息	会计资料	经营决策	价值指标
事后监督	管理控制	经济信息	现代会计
ماددىي شارائىت		ئالدىن كۆزلىگەن نشان	
ئۇنىۋېرسال ئەكس ئەتتۈرۈش		ئىقتىسادىي مۇئامىلە	
چىقىمنى تېجەش	سانلىق ئاساسلارنى بىر تەرەپ قىلماق		
ۋاقىت تەرتىپى	تەننەرخ خىراجىتى		
	كىرىمنى ئاشۇرۇش		

二、比较下列各组字并组词 تۆۋەندىكىلەرنى سېلىشتۇرۇپ سۆز ۋە سۆز بىرىكمىسى تۈزۈڭ

评()	记()	控()	起()
耗()	未()	节()	预()

三、填空

بوش ئورۇنلارنى تولدۇرۇڭ

- 所谓会计职能，就是指_____在经济管理中所具有的_____。
- 会计主要利用_____，从数量方面综合_____各单位的活动情况。
- 会计监督主要是利用_____所提供的经济_____对企业或行政单位的经济活动进行_____。
- 会计反映不仅是_____已发生的经济业务，还应面向未来，为各单位的_____和_____提供依据。

四、读译下列句子 تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى ئوقۇپ تەرجىمە قىلىڭ

1. 会计不尽如实地提供发生的经济业务的情况，还要预测企业的未来。

2. 会计反映主要通过货币计量，提供一系列综合反映企业经济活动的价值指标。

3. 会计监督是在会计反映各项经济活动的同时进行的，包括事前、事中、事后监督。

4. بوغالتىرلىق نازارەتچىلىكى ئاساسلىق ئەكس ئەتتۈرۈش فۇنكسىيىسى تەمىنلىگەن ھەر خىل قىممەت كۆرسەتكۈچلىرىدىن پايدىلىنىپ ئېلىپ بېرىلىدىغان نازارەتچىلىكنى كۆرسىتىدۇ.

5. بوغالتىرلىق ئەكس ئەتتۈرۈش، مۇكەممەللىك، ئۆزلۈكسىزلىك ۋە سىستېمىلىققا ئىگە.

6. بوغالتىرلىق فۇنكسىيىسى ناھايىتى كۆپ، بىراق ئۇنىڭ ئاساسلىق فۇنكسىيىسى يىغىنچاقلىغاندا ئىككى تۈرلۈك: ئەكس ئەتتۈرۈش ۋە نازارەت قىلىش.

五、回答下列问题

تۆۋەندىكى سوئاللارغا جاۋاب بېرىڭ

1. 什么是会计的职能？

2. 会计有哪两个基本职能？

六、阅读短文

تۆۋەندىكى پارچىنى ئوقۇڭ

会计反映和监督之间的关系

会计反映和会计监督职能是会计的两个基本职能，它们之间隐含